C/2026/90054

30.6.2026

Rettifika tad-Dikjarazzjoni Konġunta "L-Ewropa għall-Kultura — Il-Kultura għall-Ewropa"

(Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea C, C/2026/3440, il-25 ta' Ġunju 2026)

It-test tad-Dikjarazzjoni Konġunta għandu jaqra:

DIKJARAZZJONI KONĠUNTA DWAR "L-EWROPA GĦALL-KULTURA - IL-KULTURA GĦALL-EWROPA"

I. INTRODUZZJONI

1. Fit-12 ta' Novembru 2025, il-Kummissjoni ppreżentat abbozz ta' "Dikjarazzjoni Konġunta 'L-Ewropa għall-Kultura – Il-Kultura għall-Ewropa'" ("Dikjarazzjoni Konġunta") [1] lill-Kunsill u lill-Parlament Ewropew. L-għan ta' din id-Dikjarazzjoni huwa li tiżgura impenn politiku msaħħaħ fil-kultura, fi ħdan ir-rwoli u l-kompetenzi rispettivi ta' kull istituzzjoni.

2. Fl-1 ta' April, il-Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti awtorizza lill-Presidenza tibda diskussjonijiet interistituzzjonali mal-Parlament Ewropew u l-Kummissjoni abbażi tat-test kif jinsab fid-dokument 7663/26 REV 1, wara l-eżami tiegħu fil-Kumitat tal-Affarijiet Kulturali (CAC) fil-21 ta' Jannar 2026 u s-17 ta' Frar 2026.

3. Saru erba' laqgħat interistituzzjonali biex jiġi diskuss it-test tad-Dikjarazzjoni, tlieta fil-livell tekniku (22 ta' April, 4 ta' Mejju, 6 ta' Mejju 2026) u waħda fil-livell politiku (18 ta' Mejju 2026 fi Strażburgu) fejn intlaħaq ftehim politiku proviżorju mal-Parlament Ewropew u l-Kummissjoni. Il-kompromess li nstab qiegħed fl-Anness.

4. Id-Dikjarazzjoni Konġunta issa għandha tiġi ffirmata mill-Parlament Ewropew, mill-Kunsill u mill-Kummissjoni.

II. KONKLUŻJONI

Il-Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti mistieden:

— jikkonferma l-ftehim; u

— jirrakkomanda lill-Kunsill:

  — japprova t-test għal "Dikjarazzjoni Konġunta 'L-Ewropa għall-Kultura – Il-Kultura għall-Ewropa'" kif jinsab fl-Anness; u

  — jawtorizza lill-Presidenza tiffirma d-Dikjarazzjoni f'ismu.

[1] dok. 15410/25 ADD 2

Съставено в Брюксел на осемнадесети юни две хиляди двадесет и шеста година.

Hecho en Bruselas, el dieciocho de junio de dos mil veintiséis.

V Bruselu dne osmnáctého června dva tisíce dvacet šest.

Udfærdiget i Bruxelles den attende juni to tusind og seksogtyve.

Geschehen zu Brüssel am achtzehnten Juni zweitausendsechsundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne kuuenda aasta juunikuu kaheksateistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δεκαοκτώ Ιουνίου δύο χιλιάδες είκοσι έξι.

Done at Brussels on the eighteenth day of June in the year two thousand and twenty six.

Fait à Bruxelles, le dix-huit juin deux mille vingt-six.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an t-ochtú lá déag de Mheitheamh sa bhliain dhá mhíle fiche a sé.

Sastavljeno u Bruxellesu osamnaestog lipnja godine dvije tisuće dvadeset šeste.

Fatto a Bruxelles, addì diciotto giugno duemilaventisei.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit sestā gada astoņpadsmitajā jūnijā.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt šeštų metų birželio aštuonioliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezerhuszonhatodik év június havának tizennyolcadik napján.

Magħmul fi Brussell, fit-tmintax-il jum ta' Ġunju fis-sena elfejn u sitta u għoxrin.

Gedaan te Brussel, achttien juni tweeduizend zesentwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia osiemnastego czerwca roku dwa tysiące dwudziestego szóstego.

Feito em Bruxelas, em dezoito de junho de dois mil e vinte e seis.

Întocmit la Bruxelles la optsprezece iunie două mii douăzeci și șase.

V Bruseli osemnásteho júna dvetisícdvadsaťšesť.

V Bruslju, osemnajstega junija dva tisoč šestindvajset.

Tehty Brysselissä kahdeksantenatoista päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkuusi.

Som skedde i Bryssel den artonde juni år tjugohundratjugosex.

За Европейския парламент
Por el Parlamento Europeo
Za Evropský parlament
For Europa-Parlamentet
Für das Europäische Parlament
Euroopa Parlamendi nimel
Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
For the European Parliament
Par le Parlement européen
Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
Za Europski parlament
Per il Parlamento europeo
Eiropas Parlamenta vārdā –
Europos Parlamento vardu
az Európai Parlament részéről
Ghall-Parlament Ewropew
Voor het Europees Parlement
W imieniu Parlamentu Europejskiego
Pelo Parlamento Europeu
Pentru Parlamentul European
Za Európsky parlament
Za Evropski parlament
Euroopan parlamentin puolesta
För Europaparlamentet

Председател
La Presidenta
Předsedkyně
Formand
Die Präsidentin
President
Η Πρόεδρος
The President
La présidente
An tUachtarán
Predsjednica
La Presidente
Priekšsēdētāja
Pirmininkė
Az elnök
Il-President
De Voorzitter
Przewodnicząca
A Presidente
Președinta
Predsedníčka
Predsednica
Puhemies
Ordförande

Roberta METSOLA

За Съвета на Европейския съюз
Por el Consejo de la Unión Europea
Za Radu Evropské unie
For Rådet for Den Europæiske Union
Für den Rat der Europäischen Union
Euroopa Liidu Nõukogu nimel
Για το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
For the Council of the European Union
Pour le Conseil de l'Union européenne
Thar ceann na Comhairle
Za Vijeće Europske unije
Per il Consiglio dell'Unione europea
Eiropas Savienības Padomes vārdā
Europos Sąjungos Tarybos vardu
Az Európai Unió Tanácsa részéről
Ghall-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea
Voor de Raad van de Europese Unie
W imieniu Rady Unii Europejskiej
Pelo Conselho da União Europeia
Pentru Consiliul Uniunii Europene
Za Radu Európskej únie
Za Svet Evropske unije
Euroopan unionin neuvoston puolesta
För Europeiska unionens råd

Председател
El Presidente
Předseda
Formand
Der Präsident
Eesistuja
Ο Πρόεδρος
The President
Le Président
An tUachtarán
Predsjednik
Il Presidente
Priekšsēdētājs
Pirmininkas
Az elnök
Il-President
De Voorzitter
Przewodniczący
O Presidente
Președintele
Predseda
Predsednik
Puheenjohtaja
Ordförande

Nikos CHRISTODOULIDES

За Европейската комисия
Por la Comisión Europea
Za Evropskou komisi
For Europa-Kommissionen
Für die Europäische Kommission
Euroopa Komisjoni nimel
Για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή
For the European Commission
Par la Commission européenne
Thar ceann an Choimisiúin
Za Europsku komisiju
Per la Commissione europea
Eiropas Komisijas vārdā –
Europos Komisijos vardu
az Európai Bizottság részéről
Ghall-Kummissjoni Ewropea
Voor de Europese Commissie
W imieniu Komisji Europejskiej
Pela Comissão Europeia
Pentru Comisia Europeană
Za Európsku komisiu
Za Evropsko komisijo
Euroopan komission puolesta
För Europeiska kommissionen

Председател
La Presidenta
Předsedkyně
Formand
Die Präsidentin
President
Η Πρόεδρος
The President
La présidente
An tUachtarán
Predsjednica
La Presidente
Priekšsēdētāja
Pirmininkė
Az elnök
Il-President
De Voorzitter
Przewodnicząca
A Presidente
Președinta
Predsedníčka
Predsednica
Puheenjohtaja
Ordförande

Ursula von der LEYEN

ANNESS

Abbozz ta' Dikjarazzjoni Konġunta

"L-Ewropa għall-Kultura - Il-Kultura għall-Ewropa"

Preambolu

Billi:

a) L-Ewropa hija kontinent ta' arti, kultura u kreattività bla limitu u ta' wirt kulturali u ta' storja għonja. Id-diversità u l-vivaċità kulturali tal-Ewropa, xprunati mill-eċċellenza tal-artisti u tal-professjonisti kulturali u kreattivi tagħha, huma fundamentali għall-valuri u għall-identità tal-UE, irawmu sens Ewropew ta' appartenenza u identità Ewropea kondiviża, u demokrazija msaħħa.

b) Is-setturi u l-industriji kulturali u kreattivi huma setturi ekonomiċi dinamiċi. Dawn jinkludu l-forom kollha ta' espressjoni u manifestazzjoni relatati mal-arti, il-kultura u l-wirt kulturali, kif ukoll l-awdjoviżiv u l-media. Dawn jirrappreżentaw riżorsa strateġika għall-kompetittività u għall-koeżjoni tal-Ewropa, jiġġeneraw tkabbir ekonomiku u effetti konsegwenzjali pożittivi fis-setturi u fit-territorji kollha, joħolqu impjiegi kwalifikati, u jikkontribwixxu għall-vantaġġ kreattiv u innovattiv tal-UE.

c) Il-kultura u l-wirt kulturali jirfdu l-valuri ewlenin li hija msejsa fuqhom l-UE – ir-rispett għad-dinjità tal-bniedem, il-libertà, id-demokrazija, l-ugwaljanza, l-istat tad-dritt u r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem (l-Artikolu 2 TUE) – u jinkorporaw il-motto "Magħquda fid-diversità". L-objettiv ġenerali tal-UE fil-qasam tal-kultura huwa li tirrispetta u li tippromwovi d-diversità kulturali u lingwistika għanja tagħha; li tiżgura li l-wirt kulturali Ewropew jiġi ssalvagwardat u msaħħaħ; u li tħeġġeġ il-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri (l-Artikolu 3 TUE, l-Artikolu 167 TFUE), u b'hekk jiġu appoġġati l-azzjonijiet tal-Istati Membri fil-qasam tal-kultura.

d) Il-kultura u l-wirt kulturali joħolqu spazju fejn persuna tista' timmaġina futuri mixtieqa u huma vitali għall-istil ta' ħajja Ewropew. Dawn jipprovdu pjattaforma għad-djalogu pubbliku, jgħaqqdu l-komunitajiet, jarrikkixxu l-ħajjiet, joħolqu koeżjoni fis-soċjetajiet tagħna u huma vettur importanti għall-azzjoni esterna tal-UE. L-UE tista' tisfrutta l-assi kulturali tagħha biex tibni r-reżiljenza, tippromwovi l-paċi u d-demokrazija, u tispira soluzzjonijiet innovattivi li jikkontribwixxu għall-iżvilupp sostenibbli.

e) Il-kultura hija riżorsa strateġika għall-UE biex taffaċċa r-realtajiet urġenti tal-lum, bħat-tensjonijiet ġeopolitiċi u ġeoekonomiċi, it-tisħin globali u d-degradazzjoni ambjentali, l-inugwaljanzi soċjali u ekonomiċi, il-bidliet teknoloġiċi rapidi, il-bidliet demografiċi, u kriżi tas-saħħa mentali. Fl-istess ħin, is-setturi u l-industriji kulturali u kreattivi, inkluż l-industriji awdjoviżivi, jaffaċċaw l-isfidi tagħhom stess, li jeħtieġu appoġġ immirat u azzjoni deċiżiva.

f) Din id-dikjarazzjoni tartikola viżjoni strateġika fit-tul biex il-kultura titqiegħed fil-qalba tal-identità tal-Ewropa, filwaqt li tibni wkoll fuq il-kisbiet tal-Pjanijiet ta' Ħidma tal-UE għall-Kultura. Hija tenfasizza l-importanza tal-kultura għall-individwi, għall-komunitajiet u għall-UE, u ssaħħaħ id-drittijiet u l-prinċipji kulturali. Hija tirrikonoxxi li l-attivitajiet, il-prodotti u s-servizzi kulturali jwasslu identitajiet, valuri u tifsiriet. Tafferma mill-ġdid ukoll li l-Unjoni għandha tieħu kont tal-aspetti kulturali fl-azzjonijiet kollha tagħha, b'mod partikolari sabiex tirrispetta u tippromwovi d-diversità tal-kulturi tagħha.

g) Filwaqt li tirrikonoxxi r-rwol ta' appoġġ tal-UE fil-qasam tal-kultura, din id-dikjarazzjoni tafferma impenji u responsabbiltajiet politiċi kondiviżi tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u tal-Kummissjoni Ewropea – fi ħdan il-kompetenzi rispettivi tagħhom u f'konformità sħiħa mad-dritt tal-UE – ispirati mid-direzzjonijiet ewlenin stabbiliti fil-Boxxla Kulturali għall-Ewropa tal-Kummissjoni tal-2025.

Dikjarazzjoni Konġunta dwar L-Ewropa għall-Kultura – Il-Kultura għall-Ewropa

Għandna l-għan li nippromwovu u li nippożizzjonaw il-kultura kemm bħala riżorsa kif ukoll bħala benefiċjarju tal-unità, tad-demokrazija, tad-diversità, tal-eċċellenza u tal-kompetittività Ewropej. U, għalhekk, nimpenjaw ruħna li:

— Insaħħu r-rwol tal-Unjoni Ewropea bħala xprunatur kulturali globali u ċentru vibranti ta' kreattività, fejn kulħadd jista' joħloq, jaċċessa u jinvolvi ruħu liberament mal-kultura; rwol li jappoġġa d-drittijiet kulturali, jagħti s-setgħa liċ-ċittadini u lill-professjonisti kreattivi.

— Niżguraw li l-kultura tibqa' forza li tixpruna n-nisġa soċjoekonomika u territorjali tal-Ewropa filwaqt li nirrikonoxxu l-valur intrinsiku, soċjetali, ċiviku u ekonomiku tal-kultura, u l-potenzjal trasformattiv tagħha.

— Nippromwovu miżuri biex nagħtu s-setgħa, nirnexxu, ninnovaw u nikkompetu globalment.

— Nirrikonoxxu l-valur intrinsiku tal-kultura u r-rwol tagħha bħala ġid pubbliku, li jikkontribwixxi għar-reżiljenza u t-tkabbir sostenibbli tal-UE.

F'allinjament ma' dawn l-impenji u l-erba' direzzjonijiet ewlenin tal-Boxxla Kulturali għall-Ewropa, niddikjaraw it-tħaddin tagħna tal-prinċipji li ġejjin għall-politiki kulturali fl-Ewropa.

1. **Il-libertà tal-espressjoni artistika** u l-libertà tal-ħolqien huma l-pedamenti tal-kultura, u għandhom rwol indispensabbli fit-trawwim ta' soċjetajiet demokratiċi u fiż-żamma tal-valuri Ewropej.

Nimpenjaw ruħna li:

— Nissalvagwardaw il-libertà tal-espressjoni artistika u r-rispett tal-valuri tal-UE bħala pedament tad-demokrazija u d-drittijiet fundamentali fl-Unjoni Ewropea.

— Nipproteġu lill-artisti u lill-professjonisti kulturali miċ-ċensura, mill-intimidazzjoni, u minn interferenza bla bżonn.

— Nipproteġu l-indipendenza tal-istituzzjonijiet kulturali.

2. **Id-diversità kulturali u lingwistika** huma valuri fundamentali li fuqhom hija msejsa l-UE. Nimpenjaw ruħna li:

— Nappoġġaw, niċċelebraw u nippreservaw id-diversità kulturali u lingwistika għanja tal-Unjoni Ewropea u s-sovranità kulturali tagħha.

— Nippromwovu d-diversità rikka ta' xogħlijiet u kontenut kulturali maħluqa fl-Ewropa, b'mod partikolari online, inrawmu l-viżibbiltà u l-iskopribbiltà tagħhom, fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE b'rispett sħiħ tad-diversità lingwistika.

3. **L-aċċess għall-kultura** huwa pilastru fundamentali ta' soċjetajiet demokratiċi u inklużivi. Nimpenjaw ruħna li:

— Intejbu l-aċċess inklużiv għall-kultura u għall-wirt kulturali kif ukoll il-parteċipazzjoni fihom u t-tgawdija u l-benefiċċju tagħhom għal kulħadd, speċjalment il-ġenerazzjonijiet żgħażagħ.

— Nagħtu attenzjoni partikolari lid-drittijiet kulturali, li jinkludu l-aċċess għall-kultura, ta' persuni vulnerabbli, inkluż persuni b'diżabbiltà, persuni emarġinati jew żvantaġġati, u persuni li jgħixu f'żoni rurali, remoti jew mhux moqdijin tajjeb – inkluż żoni f'riskju ta' depopolazzjoni jew li jkunu qed jaffaċċaw sfidi soċjoekonomiċi.

— Insaħħu u ntejbu l-infrastruttura kulturali madwar l-Ewropa, filwaqt li nagħtu attenzjoni lill-indirizzar tad-disparitajiet soċjoekonomiċi u territorjali u nrawmu parteċipazzjoni kulturali fil-livell lokali.

4. Kulħadd għandu d-dritt għal **kundizzjonijiet tax-xogħol ekwi, ġusti, tajbin għas-saħħa u sikuri**, inkluż l-artisti u l-professjonisti kulturali li huma fil-qalba tas-setturi u tal-industriji kulturali u kreattivi tagħna. Remunerazzjoni ġusta u kundizzjonijiet tax-xogħol adegwati huma fundamentali għal-libertà artistika u d-diversità kulturali. Nimpenjaw ruħna li:

— Nippromwovu, filwaqt li nirrispettaw ir-rwol u l-awtonomija tas-sħab soċjali, remunerazzjoni ġusta, protezzjoni soċjali adegwata, aċċess għall-iżvilupp tal-ħiliet u mobbiltà għall-artisti u għall-professjonisti kulturali kollha kif ukoll li nappoġġaw id-drittijiet ta' negozjar kollettiv tagħhom u li nrawmu s-saħħa u s-sikurezza okkupazzjonali tagħhom, inkluż is-saħħa mentali tagħhom.

— Nippromwovu l-ugwaljanza bejn il-ġeneri fil-kultura u l-wirt kulturali, u li nipproteġu d-drittijiet tal-artisti u tal-professjonisti kulturali b'diżabilità.

5. **Iż-żgħażagħ** huma kruċjali fit-tiswir tal-futur tal-Ewropa u tax-xenarju kulturali divers tagħha. Nimpenjaw ruħna li:

— Nippromwovu r-rappreżentanza u l-parteċipazzjoni taż-żgħażagħ fit-tfassil tal-politiki kulturali biex namplifikaw il-vuċijiet tagħhom fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet li jikkonċernawhom.

— Nappoġġaw l-artisti żgħażagħ u dawk emerġenti, inkluż persuni marġinalizzati u żvantaġġati, filwaqt li nirrikonoxxu l-kontribut tagħhom għall-kultura u l-wirt kulturali tal-Ewropa.

— Inħeġġu l-kooperazzjoni interġenerazzjonali u l-iskambju bejn l-artisti biex jiġi żgurat it-trasferiment tal-ħiliet, l-għarfien u t-tradizzjonijiet.

6. Is-sinerġija bejn **il-kultura, l-arti, u l-edukazzjoni** hija fundamentali għall-iżvilupp u għall-prosperità ta' soċjetajiet futuri. Nimpenjaw ruħna li:

— Inrawmu l-edukazzjoni tal-arti għal kulħadd fit-tagħlim formali, mhux formali u informali, bħala parti mit-tagħlim tul il-ħajja, u b'hekk nikkontribwixxu għad-diversità u r-reżiljenza tal-UE.

— Nappoġġaw l-approċċ tax-xjenza, teknoloġija, inġinerija, arti u matematika (STEAM, Science, Technology, Engineering, Arts, and Mathematics) u sinerġiji interdixxiplinari u transdixxiplinari bejn il-kultura, l-arti, ix-xjenza u t-teknoloġija.

7. L-involviment kulturali wera impatti pożittivi fuq **is-saħħa u l-benesseri** tal-individwi u tal-komunitajiet. Nimpenjaw ruħna li:

— Nippromwovu – permezz tal-politiki tagħna – l-effetti pożittivi tal-kultura u tal-parteċipazzjoni kulturali fuq is-saħħa u l-benesseri.

— Nikkondividu l-aħjar prattiki u approċċi innovattivi fis-setturi kollha.

8. L-użu, l-iżvilupp u l-governanza etiċi, sostenibbli u responsabbli tas-sistemi tal-**intelliġenza artifiċjali** (IA) għandhom irawmu l-kreattività tal-bniedem permezz ta' approċċ ġust iċċentrat fuq il-bniedem u bbażat fuq id-drittijiet. Dan għandu: jirrispetta d-drittijiet kulturali, l-aċċessibbiltà, l-inklużività u d-diversità kulturali; jippromwovi u jikkontribwixxi għall-iskopribbiltà u l-viżibbiltà tal-kontenut Ewropew, nazzjonali u lokali; irawwem il-kompetittività; jiġġieled id-distakki diġitali; u jrawwem l-inklużjoni diġitali. Nimpenjaw ruħna li:

— Nippromwovu l-ħolqien mill-bniedem u s-sovranità diġitali, kulturali u lingwistika Ewropea, u nindirizzaw ir-riskji etiċi tal-preġudizzji u l-omoġenizzazzjoni kulturali.

— Nipproteġu d-drittijiet tal-proprjetà intellettwali, billi nindirizzaw l-impatti tal-IA fuq il-kreaturi u r-remunerazzjoni ġusta tagħhom, filwaqt li nħaddnu l-innovazzjoni.

— Inrawmu trasparenza tal-kontenut iġġenerat mill-IA sabiex tiġi ffaċilitata d-distinzjoni bejn il-kontenut iġġenerat mill-bniedem u dak iġġenerat mill-IA.

— Nimmonitorjaw u nimmitigaw l-impatt tal-IA fuq l-impjiegi kif ukoll li nappoġġaw is-setturi u l-industriji kulturali u kreattivi fl-adattament għall-bidla teknoloġika u l-akkwist ta' ħiliet diġitali.

— Inrawmu l-użu tal-IA bħala għodda biex jiġu appoġġati l-professjonisti kulturali u kreattivi u biex is-setturi u l-industriji kulturali u kreattivi jkunu jistgħu jisfruttaw l-opportunitajiet offruti minn dawn it-teknoloġiji, u b'hekk insaħħu l-kapaċità ta' innovazzjoni u l-kompetittività teknoloġika globali tal-Ewropa.

9. **Il-wirt kulturali** jgħaqqad il-passat tagħna mal-futur tagħna. Huwa simbolu ta' għaqda fid-diversità u pedament tal-identità, tad-demokrazija u tar-reżiljenza tagħna. Nimpenjaw ruħna li:

— Nipproteġu, nissalvagwardaw u nippromwovu l-wirt naturali u kulturali għani tal-Ewropa – kemm tanġibbli kif ukoll intanġibbli – filwaqt li nisfruttaw it-teknoloġiji diġitali biex inrawmu l-preservazzjoni, l-aċċess u l-innovazzjoni tiegħu.

— Intejbu s-sensibilizzazzjoni, ir-riċerka u l-bini tal-kapaċità, u l-użu u l-interoperabbiltà ta' bażijiet tad-data u tat-teknoloġiji diġitali biex naffaċċaw it-theddida tat-traffikar ta' proprjetà kulturali u reati relatati oħra, filwaqt li nrawmu l-kooperazzjoni fost il-professjonisti rilevanti, bħall-professjonisti tal-wirt, tal-infurzar tal-liġi jew doganali, inkluż fil-kuntest internazzjonali.

— Inrawmu l-iskambju interġenerazzjonali biex niżguraw it-trażmissjoni tal-wirt kulturali u tal-għarfien minn ġenerazzjonijiet akbar fl-età għal ġenerazzjonijiet iżgħar.

10. Il-kultura u l-wirt kulturali jrawmu **l-iżvilupp reġjonali u territorjali, ir-reżiljenza, il-koeżjoni soċjali u l-konverġenza** bejn ir-reġjuni tal-Ewropa. Jeħtieġ ukoll li jiġu protetti fi żminijiet ta' kriżi, inkluż minn riskji bħall-effetti tat-tibdil fil-klima. Nimpenjaw ruħna li:

— Nisfruttaw il-potenzjal tal-kultura u tal-wirt kulturali, f'sinerġija ma' oqsma oħrajn, biex tingħata spinta lill-attraenza tat-territorji kollha u biex nindirizzaw l-isfidi territorjali, inkluża l-ġlieda kontra t-tnaqqis demografiku, speċjalment f'żoni periferiċi, rurali, remoti u mhux moqdijin tajjeb, u r-reġjuni ultraperiferiċi tal-UE.

— Navvanzaw it-turiżmu kulturali sostenibbli, b'rispett għall-wirt kulturali, il-pajsaġġi u l-prattiki komunitarji, u li nikkontribwixxu għall-iżvilupp reġjonali u lokali.

— Nesploraw modi differenti kif nintegraw il-kultura u l-wirt kulturali fil-kooperazzjoni rigward it-tħejjija għall-kriżijiet, fis-sigurtà u l-ippjanar ta' tħejjija għall-kriżijiet, fil-ġestjoni tal-kriżijiet u tar-riskji, fir-rikostruzzjoni ta' wara l-kriżi, u fil-proċessi ta' rkupru u ta' konsolidazzjoni tal-paċi.

11. Il-kultura, inkluż il-wirt kulturali, hija kruċjali fil-**bidla lejn is-sostenibbiltà ambjentali** peress li ssawwar valuri, imġiba u prattiki li jirfdu l-iżvilupp ambjentalment responsabbli. Nimpenjaw ruħna li:

— Nenfasizzaw l-importanza tal-kultura fir-rispons politiku għall-isfidi ekoloġiċi, billi nippromwovu s-salvagwardja tal-arkitettura, tad-disinn, tal-wirt, il-ġestjoni tal-pajsaġġi li tfittex li tilħaq il-kwalità, l-innovazzjoni, l-inklużjoni u l-eċċellenza, kif ukoll billi nħeġġu l-adozzjoni ta' għodod u ħiliet prattiċi ta' ekoloġizzazzjoni u nippermettu lill-aġenti kulturali u tal-wirt imexxu u jibdlu n-narrattivi f'kokreazzjoni mal-komunitajiet.

12. L-insegwiment tal-ambizzjonijiet ta' din id-dikjarazzjoni u l-ingranaġġ sħiħ tal-impatti trażversali tal-kultura tfisser il-promozzjoni tal-kultura fil-politiki interni u esterni tal-UE, l-indirizzar tal-ħtiġijiet tas-setturi u l-industriji kulturali u kreattivi u l-investiment fihom, u l-monitoraġġ tal-progress. Nimpenjaw ruħna li:

— Nappoġġaw is-sostenibbiltà tas-setturi u l-industriji kulturali u kreattivi u s-salvagwardja tal-wirt kulturali, inkluż billi nħeġġu forom differenti ta' finanzjament u nikkunsidraw modi innovattivi u alternattivi ta' finanzjament fil-livelli kollha ta' governanza.

— Niżguraw integrazzjoni kulturali effettiva fl-istrateġiji, fil-politiki u fl-azzjonijiet rilevanti tal-UE, u fl-għodod ta' finanzjament korrispondenti, mill-fażi bikrija tat-tfassil sal-implimentazzjoni.

— Insaħħu ċ-ċirkolazzjoni transfruntiera tax-xogħlijiet kulturali Ewropej fid-diversità kollha tagħhom.

— Inżommu djalogu mill-qrib u regolari mal-partijiet ikkonċernati rilevanti.

— Nippromwovu din id-dikjarazzjoni – fi ħdan ir-rwoli u s-setgħat rispettivi tal-firmatarji – fir-relazzjonijiet tal-UE ma' pajjiżi sħab u organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti, u nrawmu l-kollaborazzjoni fi ħdan fora multilaterali.

— Navvanzaw inizjattivi mmirati lejn it-titjib tad-disponibbiltà ta' data soda u komparabbli dwar il-kultura biex jiġi appoġġat l-iżvilupp ta' politiki kulturali bbażati fuq l-evidenza.

— Nirrieżaminaw il-progress fl-oqsma koperti f'din id-dikjarazzjoni.